

08-37-40-200

בס"ד, בית מדרש המאי"ר לארץ | גליון 248

פרשת מטות | גילוי אור תורה בנפש ע"י תיקון המדות וקדושת האדם

מסירות אל הנפש

שביבי אור מתורתו האדירה והנדירה
של הצדיק רבינו יורם מיכאל אברג'ל זיע"א

ערוך על פי שיעוריו של בנו ממושיך דרכו ואורו
הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

במסירות נפש, למען הרב

פרטים בנב
החוברת

מסילות אל הנפש

תוכן העניינים

- 1 דיו, דיו! - דוהרים קדימה
- 2 על חורבן פעמיים
- 4 כחם של אנשי כנסת הגדולה
- 9 שאלה ותשובה
- 9 שורש הכל - שבעים נפש
- 11 ואבית תהילה מקרוצי חומר
- 11 שבעים נפש יורדים למצרים
- 13 גם כיום אנו בגלות
- 15 אשרי הזוכה!
- 17 תן לנו נחלה
- 18 בלק בן ציפור
- 19 עצת בלעם
- 20 אנשים צדיקים וקדושים
- 21 לבבות שבורים ומרוסקים
- 23 יש סיבה לחרדה!
- 24 כחו של מקום
- 26 לא לצאת ממחנה הקדושה
- 26 העולה מן האמור להלכה ולמעשה

מערכת המאיר לארץ משתתפת בצערה של גברת מירב לוגאשי בפטירת אביה
אברהם מזרחי ז"ל
 כיום ט' בחמוז התשפ"ב
 יהי זכרו ברוך תנצב"ה

מוקדש לעילוי נשמת
בן ציון בן ראח ז"ל
 נלב"ע כ"ז אייר התשפ"ב
 ולהכביל להצלחה בגשמיות ורוחניות
 ל דוד דוד הי"ו
 ולכל משפ' מזרחי הי"ו

**הזמינו לבית או לעסק
 קופת צדקה מהודרת**

**הצטרפו לשיעור היומי
 עם משלוח עד הבית!**

בית המדרש המאיר לארץ

הדפסת והפצת ספרי מורינו ורבינו הרב יודם מיכאל אברג'ל זצ"ל

- 8771301 ת.ד. 345 נתיבות 08-37-40-200
- office@h-l.org.il 077-223-1130
- www.hameir-laarets.org.il המאיר לארץ
- 08-649-9859 קו 'המאיר לארץ' 054-26-380-26
- לקבלת 'דגש של אור'

ע"ר 580654762 | למוסד אישור מס הכנסה לעניין תרומות לפי סעיף 46 לפקודה

- כל הזכויות שמורות -

מפיצים את אורו, מלמדים את תורתו

פרשת מטות

דיו, דיו! - דוהרים קדימה

'והיכן הסוס הנוסף שעמד כאן?' המשיך וחקר, כשאינו גורע ממנו את עיניו.

פתח הגנב את פיו ואמר: 'אדוני, רוצה אני לומר לך דבר מה. אמנם חייב אני לציין שדבר סוד זה אינני אומר לך אחד, אולם אותך מצאתי ראוי לגלות לפניך את צפונות לבי'.

שם בעל הבית את אזניו כאפרכסת, והגנב המשיך: 'ובכן, דע לך, שבגלגולי הקודם הייתי אדם עשיר, והעסקתי אותך כעובד. אולם מאחר והעבדתי אותך בקושי רב, ואף את משכורתך לא שילמתי בזמן, כאשר כלו ימי ונשמתי עלתה למרומים, נפסק לי שעלי לשוב חזרה לעולם הזה, להתגלגל בגוף סוס שיעבוד אצלך, עד שאשלם לך את כל מה שלקחתי ממך שלא כדין'.

'במשך שנים עבדתי אותך בנאמנות רבה, אולם בלילה זה נגמר התיקון, ואנכי הפכתי חזרה לאדם. זה פשר הסוס שנעלם והימצאי כאן'.

סיפר הגה"צ רבי שלמה לוונשטיין שליט"א (בשם הרב נבנצל מזכרון יעקב), וז"ל:¹

גנב אחד נתן את עיניו בסוס טוב שהיה בַּאֲרוֹתוֹ של אי־מי, והחליט כי הטוב ביותר יהיה להעביר את הסוס הגזעי הלזה לרשותו.

עוד באותו לילה הוא מיהר לַאֲרוֹה, נטל את הסוס ויצא לדרך. כאשר הגיע למקום מבטחים וקשר את הסוס כהלכה, נזכר כי לצידו של סוס זה עמד סוס נוסף, שגם הוא נראה לא פחות משובח ממנו, ואם כה בקלות הצליח להעביר לרשותו סוס אחד, אין סיבה שלא ינסה לעשות זאת גם עם הסוס השני.

מבלי להסס, מיהר אל הַאֲרוֹה, אולם הפעם לא נזהר דיו והיכה בדלת. כעבור שניות אחדות נדלק האור, ובעל הבית נכנס בצעדים מהירים אל תוך הַאֲרוֹה והבחין בו.

'מה מעשיך כאן?' - שאל בעל הבית ונתן בו את עיניו המפחידות,

מעין החכמה

1. **ומתוך** האור (במדבר א - עמוד רד).

2 מסילות אל הנפש

פרשת מטות - על חורבן פעמיים

'בגלגול' הקודם, השיב הגנב, 'קראו לי משה'.

'שמע', משה, נפרד ממנו בעל הבית והניח את ידו בידידות על כתיפו, 'אני כה אוהב אותך, ולכן אני מבקש בלב כואב לומר לך את הדברים הבאים: ראה מה קרה לך בגלגול הקודם, בגלל התנהגותך, לכן לפחות כעת שמור על עצמך, שלא יעלה על דעתך לנהוג באופן כה מביש'.

'הנהן' הגנב בראשו, ומיהר ללכת לדרכו.

'כעבור' שלשה ימים, צעד בעל הבית התמים בשוק, והנה לתדהמתו הוא רואה את הסוס שלו עומד למכירה!

'נרעש' ונפחד הוא מיהר לגשת אליו, וצעק אל תוך אזנו: 'משה, משה! האם כבר שכחת? כה מהר נהיית שוב סוס?!'...

'עיניו' של בעל הבית נקרעו לרווחה, והוא התבונן באיש מכף רגל ועד ראש: 'מה בפידך?' ספק את כפיו זו לזו, 'בחיי לא שמעתי ולא ראיתי סיפור מופלא כמו זה!'

'אמור' ליי - הוסיף לומר לגנב לאחר הרהור קצר, 'האם ברשותך כלי מיטה, שמיתה או כרית?'

'מה' פתאום - השיב הגנב - 'רק ברגע זה נהיית'.

'אביא' לך משל"י, הציע בנדיבות, 'ומה בדבר אוכל ושתיה?' המשיך להתעניין.

'אין' לי כלום, השפיל הגנב את עיניו, וקיבל בתודה את כל מה שהביא לו, ואף את הבגדים הנוספים שבהם צייד אותו בעל הבית.

'הוא' צעד לעבר הפתח כשמזוודה גדולה מלאה בכל טוב על גבו, כשבעל הבית נזכר במשהו, הוא טפח על מצחו וקרא: 'איך קוראים לך?'

על חורבן פעמיים...

ויקצצו את גפניו, שהשומר הניחו והלך לו...

ודעו לכם - המשיך המלאך ואמר לחייליו של נבוכדנצר - **שאין לכם במה להתגאות: קריה כבושה - כבשתם, עם הרוג - הרגתם'...**

בשעה שהגיעה קיצה של ירושלים ליחרב... ירד מלאך מן השמים ונתן רגליו על חומת ירושלים ופרצה, קרא ואמר: **'יבואו השונאים ויכנסו לבית שאדונו אינו בתוכו, ויבזו אותו, ויחריבו אותו, ויכנסו לכרם**

נכשלנו פעמיים? מה גרם לחורבן פעמיים?
ומשמים גילו להם (יומא ט:)³ מקדש
 ראשון חרב מפני שלשה
 דברים שהיו בו: עבודה זרה וגילוי
 עריות ושפיכות דמים...

ומקדש שני חרב מפני שהיתה בו
 שנאת חינם...

ועוד גילו להם משמים שליהודים שחיו
 בתקופת בית ראשון היתה
 התמודדות קשה נגד התאוות, ואילו
 ליהודים שחיו בתקופת בית שני לא
 היתה התמודדות כל כך קשה, הם היו
 זכים ומזוככים מכל התאוות, והכשולן
 היחיד שלהם היה שלא הצליחו לטהר
 את רגש השנאת חינם...

וצריך להבין מדוע? מה נשתנה בין
 בית ראשון לבית שני?

באו השונאים וקבעו את החפ"ק שלהם
 בהר הבית באותו מקום שהיה
 שלמה המלך יושב ונוטל עצה מן
 הזקנים. והחלו להתייצץ ביניהם: היאך
 לשרוף את בית המקדש...

עוד הם מתלבטים, ולנגד עיניהם
 הגדהמות, ראו ארבעה מלאכים
 יורדים מן השמים ובידם ארבעה
 לפידים של אש ונתנום בארבע זוויות
 של ההיכל ושרפו אותו...²

בתשעה באב, שנת 3338 לבריאת
 העולם נשרף בית המקדש הראשון.

ארבע מאות תשעים שנה חלפו מאז,
 ובתשעה באב, שנת 3828 לבריאת
 העולם נשרף בית המקדש השני...

מאות שנים חלפו מאז, וחכמי הגמרא
 הקדושה ישבו והתבוננו, מדוע

מעין החכמה

אבל סודות מאמרי רז"ל בש"ס ובמדרשים
 לא יתגלה רק לעתיד במהרה בימינו, אשר כל
 דיבור ודיבור שיצא מפייהם היה השכינה
 הקדושה מתגלי עליהן, ונמשך להם מהשפעה
 עליונה מרום מעלת ומדרגת רוח הקודש...

וכשסידר מר בר רב אשי הש"ס היה בין שני
 הרים גדולים והקיפו אותו ענני
 הכבוד, ובצירוף ובהסכמת כל פמליא של
 מעלה נחתם הש"ס!...

2. **ילקוט** שמעוני (ירמיה רמז ש).

3. **כתב** הגה"ק רבי אהרן ראטה זיע"א (שומר
 אמונים, מאמר האמונה - פרק יב), וז"ל:

ודעו אחיי כי כל דבריהם של רבותינו
 הקדושים הם כנחלי אש, ובכל דיבור
 ודיבור של דבריהם גנוזים בהם רזין עילאין.

וכבר אמרו הצדיקים שרבינו הקדוש והטהור
 האר"י ז"ל גילה סודות הזוהר הקדוש,

כחם של אנשי כנסת הגדולה

פרס ומדי) הסתיימו ועם ישראל שבו לארצם.

ותיאור אותן שנים ראשונות בארץ (לאחר השיבה מהגלות), הובאו בשנים מספרי התנ"ך, עזרא ונחמיה.

ובספר נחמיה הובא התיאור הבא:

"וּבְיָוִם עֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה לַחֹדֶשׁ הַזֶּה נֶאֶסְפוּ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל בְּצֹום וּבְשִׂקִים וְאָדָמָה עֲלֵיהֶם... וַיַּעֲמְדוּ וַיִּתְּוּדוּ עַל חַטָּאתֵיהֶם וְעֲוֹנוֹת אֲבֹתֵיהֶם... וַיִּקָּם עַל מַעַלְה הַלְוִיִּם יִשׁוּעַ וּבְנֵי קַדְמִיאל שְׁבַנְיָה בְּנֵי שָׂרְבִיָּה בְּנֵי כְנָנִי וַיִּזְעַקוּ בְּקוֹל גָּדוֹל אֶל ה' אֱלֹהֵיהֶם" (נחמיה ט, א-ד).

והנה לא מבואר בדברי הנביא מדוע הם זעקו?

וחכמינו הקדושים גילו לנו (סנהדרין סד.), אותם צדיקים עמדו לפני ה' וזעקו, התחננו והתפללו, שיבטל את היצר הרע של עבודה זרה.

וכך הם התפללו ואמרו:

רבנו של עולם! אתה בראת את היצר הרע של עבודה זרה, כדי שנתמודד נגדו ובכך נזכה לחיי העולם הבא.

אך, לא זכינו, והוא ניצח אותנו והצליח להחריב את בית המקדש

ולפני שנבאר את ההבדל, נוסיף:

בתקופת בית המקדש הראשון, עיקר ההתמודדות של עם ישראל היה עם יצר התאוות, יצר שפיתה אותם לחטוא בעבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים...

ההתמודדות היתה קשה מאוד, והכשלונות היו רבים.

והקב"ה שרצה לעזור להם, שלח להם את עבדיו הנביאים, יום אחר יום, וכמו שנאמר: **"וְאֶשְׁלַח אֵלֵיכֶם אֶת כָּל־עַבְדֵי הַנְּבִיאִים יוֹם הַשֶּׁסֶם וְשִׁלַּח"** (ירמיה ז, כה)...

אך, היצר הרע שבער בלבבות היה חזק יותר, והם לא רצו לעזור לעצמם.

ומכיון שכך שלח הקב"ה את ירמיה הנביא להודיע לעם ישראל שבגלל מעשיהם הוא יחריב את בית המקדש ויגרש את עם ישראל מארצו ל-70 שנה!

ולמרות ההודעה הקשה, היתה טמונה בתוכה בשורה טובה - עוד 70 שנה תזכו לגאולה! וכך נאמר: **"כִּי כֹה אָמַר ה' כִּי לִפִּי מְלֵאת לְבַבְךָ שְׁבָעִים שָׁנָה אֶפְקֹד אֹתְךָ וְהִקְמַתִּי עֲלֵיכֶם אֶת דְּבָרֵי הַטּוֹב לְהַשִּׁיב אֹתְכֶם אֶל הַמָּקוֹם הַזֶּה"** (שם כט, י).

שבועים שנות גלות (הגלות היתה ביד שושלת נבוכדנצר, וביד מלכי

מסילות אל הנפש

פרשת מטות - כחם של אנשי כנסת הגדולה

רוח טהרה בלבבות. קבוצות קבוצות של יהודים נראו מתאספים בבתי כנסיות ובתי מדרשות ועוסקים בתורה.

והתורה הקדושה שעסקו בה בקדושה ובטהרה, עזרה להם להכניע את החומר תחת הצורה⁴ ולהתגבר על כל התאוות...

ועתה ברור מדוע בתקופת בית שני לא היו עבירות של עבודה זרה וגילוי עריות ושפיכות דמים. שהרי זוהי כוחה של התורה הקדושה - לזכך את כל התאוות! **אצל** אותם יהודים הכל היה מושלם. הכל, חוץ מדבר אחד!

הראשון, ולשרוף את ההיכל, ולהרוג את הצדיקים שמתו כתוצאה מצרות החורבן, ולהגלות את ישראל מארצם...

והוא עדיין רוקד בינינו ומסיתנו.

רבנו של עולם! הלא אתה בראת אותו כדי שיהיה לנו נגד מי להתמודד. אין אנו רוצים את ההתמודדות הזו, ואין אנו רוצים את השכר הבא על ידו כשנתגבר עליו...

והקב"ה קיבל את התפילה שלהם וביטל את היצר הרע של העבודה זרה...

ומאותה עת, שבה חוסל היצר של העבודה זרה, החלה לנשוב

מעין החכמה

מישרים דקאמינקא, להתחמם לאורו ולצקת מים על ידיו הטהורות.

חש היה, כי המפתח להשלמת נפשו והבאתה אל פסגת דרגתה בעבודת ה', מסור בידיו של אותו יעיר וקדיש מן שמיא נחית, המאיר לארץ ולדרים עליה באור אלקי נפלא, אשר לא היה לעולמים.

קם רבי יוסף, אזר כגבר חלציו, ויצא לנסוע מזיבוז'ה, אל משכנו של איש האלקים.

עודנו בדרך, חולף על פני היער המשתרע בין מיקוליב למזיבוז', הגיעו לאזניו קולות תפילה רמים הבוקעים מן היער. נפשו של רבי יוסף הלכה שבי אחרי הקולות.

ציוה רבי יוסף על עגלונו לעצור, ירד מעל העגלה בגפו, ונכנס אל בין העצים,

4. בדורות הראשונים היתה עבודת הכנעת החומר נעשית על ידי לימוד התורה. אך מדורו של רבינו האר"י ז"ל החלה תקופה חדשה, תקופה הנקראת 'עקבתא דמשיחא', ומאותה עת עיקר עבודת הכנעת החומר נעשית על ידי עבודת התפילה.

(עייני באורך בספר התניא עמוד קנח, ד"ה 'להבין מה שכתב בספר פרי עץ חיים דבומן הזה עיקר הבריר על ידי התפילה דוקא אף שתלמוד תורה למעלה מהתפילה).

ובענין זה סיפר הגאון הרב מרדכי גרליץ שליט"א (בסוד עבדיך, חלק ה - עמוד רמט, הועתק ברשות המחבר), וז"ל:

כאשר החל אורו הבהיר של מרן, הבעל שם טוב הקדוש, זורח בעולם, ובני עליה נשגבים ורמים החלו נוהים אחריו, נתעוררה גם נפשו של הגאון הצדיק רבי יוסף, מגיד

הצורה! התפללו אף אתם כמותו, ולא תצטרכו להכניע את החומר בתעניות ובסיגופים!...

היתה זו טבילתו הראשונה של רבי יוסף מקאמינקא, בנהר דינורו של הבעל שם טוב הקדוש. מני אותה 'טבילה' שוב לא זזה ידו מתוך יד רבו זה כל הימים...

לפי גילו, צעיר היה רבי יוסף מתלמידים רבים אחרים בחבריה קדישא של הבעל שם טוב, אולם, בקרבה לה זכה אצל רבו, בפרט בכל הקשור לגילויי סודות התורה, צעד הוא לפני רבים שהיו קשישים ממנו.

רבות היו ההזדמנויות, בהן פותח היה הצדיק לגלות באזני סגל חברתו רזין ורזין דרוזין מכבשונו של עולם, ופעמים רבות עוד יותר, לא מגלה היה אלא ליחידים בלבד, בבחינת: 'אין מגלים אלא לצנועים'. העדפתו של רבי יוסף בהזדמנויות אלו על פני אחרים, בולטת היתה, עד כי הבחינו בה כל יתר בני החבורה.

לימים, קלטה אזונו של הבעל שם טוב כמין שמץ של טרוניא, על ביכורו של התלמיד הצעיר על פני קשישים ממנו, והוא הבטיח להשיב על כך תשובה המניחה את הדעת.

עוד חזון למועד' - אמר - 'מבטיחני לכם לפקוח את עיניכם כדי שתראו ותבינו בעצמכם, כי לא בכדי זכה רבי יוסף בכורה זו!'

יום אחד, בעת רצון, שעה שיושב היה הבעל שם טוב הקדוש ודורש במעשה מרכבה ובסודות עילאיים וכמוסים, החלו התלמידים חשים בחבלי שינה הנופלים על עיניהם. התאמצו כולם בכחות על לעצור בעד שמורתיהם (נפעפיהם) מלהעצם, אך לשוא. לא יצאו רגעים מועטים, עד שהיתה החבריה כולה שקועה בתרדמה, כשראשיהם שמוטים על דף השולחן.

לתור אחרי מקור הקול. להפתעתו כי רבה, נתגלתה לעיניו סיעה של יהודים בעלי צורה, המתפללים ביער את תפילת המנחה.

'מני אתם ומה מעשיכם?' - שאל רבי יוסף בלחישה את האיש הקרוב אליו.

'הוא רבינו הבעל שם טוב!' - הִתְנַחֵה הלה באצבעו לעבר הצדיק שניצב בתווך - 'ואנו תלמידיו!'

שליח הציבור סיים זה עתה את ה'קדיש' האחרון שאחרי 'עלינו', ועוד בטרם היה סיפק בידי רבי יוסף להתבונן על סביבותיו, הושיט הבעל שם טוב הקדוש את ידו לעברו וקרא:

'שלום עליכם, רבי יוסף! ברוך הבא!'

כִּי רבי יוסף את גבינו עיניו, מצמץ בעפעפיו, והתקשה לקלוט את משמע אזונו: וכי מנין מכיר אותו הצדיק, ומהיכן ידוע לו שמו?

אולם, עד שלא סיים לתמוה תמיהה ראשונה, הוסיף הצדיק ושאל:

'מדוע מענה אתה את עצמך כל כך, ולמה הנך מסגף ומצער את גופך?'

תמיהה נוספה על תמיהתו של האורח.

'מבקש אני להכניע את החומר תחת הצורה!' - השיב רבי יוסף, כשכל גופו רוטט בהתרגשות וביראת הרוממות.

'רואים אתם כיצד יהודי זה מתפלל?!' - שאל הבעל שם טוב, כשהוא מסב פניו ומורה באצבעו לעבר תלמידו, הצדיק הקדוש רבי יעקב יוסף הכהן, בעל ה'תולדות יעקב יוסף', אשר ניצב תחת אחד העצים, שקוע עדיין באמצע תפילתו המאומצת - **'כך, בכזו תפילה, מכניעים את החומר תחת**

פעם אחת, התלווה רבי יוסף לנסיעתו של הבעל שם טוב לאוסטרופולי. מטעם הכמוס עמדו, לא מהדר היה הבעל שם טוב לנסוע לאוסטרופולי, למרות הפצרותיהם של רבים מאנשי שלומו שהתגוררו בה.

'בעירכם' - היה הצדיק נוהג להשיב להם - תיקון כבר המקובל הקדוש, רבי שמשון מאוסטרופולי, את כל הטעון תיקון. אינני מוצא, איפוא, כל ענין לבקר שם!

לימים, נקלע גיסו של הבעל שם טוב, הצדיק הקדוש, רבי אברהם גרשון מקיטוב, לאוסטרופולי. בשו בו משם, סח בהתפעלות באזני גיסו ורבו, הבעל שם טוב, כי גילה שם אור תורה גדול ונשגב, הזורח עדיין מכחו של המקובל האלקי רבי שמשון.

ביטל הבעל שם טוב את דברי גיסו במחי יד, ואמר:

'אה! מן הסתם, דמיון בעלמא היה! לא סבירא לי, שלאחר מאה שנים מהסתלקותו של אותו צדיק, יהא עדיין זורח בעיר אור כה גדול ורב מכח תורתו! אין ספק כי רושם קדושתו חי וקיים, אך אור כה גדול כפי שהינך מתאר - אינו אלא גוזמא!...

עתה, לרגל סיבה מיוחדת, נעתר הבעל שם טוב לבקשת מקורביו, והגיע לאוסטרופולי בלוויית קומץ מתלמידיו הנאמנים, ורבי יוסף מקאמינקא בראשם.

לקראת בואו של הצדיק, לבשה העיר חג, וסעודה חגיגית נערכה לכבודו במעמד רבני העיר ופרנסיה.

משהסב הצדיק אל השולחן, בראש המסובים, הורה למשמשו לפתוח את החלון אשר קבוע היה ממול מקום מושבו. היה זה ליל חורף

היחיד שלא נרדם, היה רבי יוסף מקאמינקא. פניו נתלהטו כלפיד בוער, עיניו בלטו מאורבותיהן, והוא החל מתרוצץ הלך ושוב לאורכו של בית המדרש ב'התפשטות הגשמיות', אשר ניכרה עליו בעליל.

ברגע ההוא, חדל הבעל שם טוב הקדוש מדרושו, מיהר להקיץ את התלמידים הנרדמים, וְהִתְחַוָּה להם באצבעו על רבי יוסף, המתהלך בהיכל כמי שאינו בעלמא הדין.

'עתה הסכיתו והבינו!' - פתח הצדיק אלפס לקח - 'כאשר דברי התורה הנאמרים, גבוהים בדרגתם יותר משורש נשמתו של השומע - נופלת עליו תרדמה. תרדמה זו איננה נובעת מן הגוף, כי אם מן הנשמה! עתה, הִרְאָתְךָ, איפוא, לדעת, כי גם בשעה שאתם כולכם שקעתם בתרדמה עמוקה, הגיע רבי יוסף למדרגה עילאה של 'התפשטות הגשמיות', כאשר עיניכם ראות! מכאן ואילך, אל תהרהרו עוד אחרי הבכורה המגעת לו בשמיעת רזין דאורייתא!...

לעת מצוא אחרת, השמיע הבעל שם טוב משפט מרקייע שחקים על אודותיו של רבי יוסף, אשר חשף וביטא את מלוא ההערכה העליונה שרוחש היה הצדיק לתלמידו זה:

'לכשנזכה לביאת הגואל בדור הזה', אמר, 'הלא יזדקק לנביא ולכהן גדול - יהיה איפוא, רבי יוסף מקאמינקא נביאו, ורבי יעקב יוסף הכהן (בעל התולדות) - הכהן הגדול!...

ועתה לאחר ההקדמה הארוכה הזו, נספר:

בהתקשרותו האמיצה אל רבו הקדוש, מתלווה היה רבי יוסף לרבות מנסיעותיו, כשאינו חדל לעקוב בעינים פקוחות אחרי כל תנועה מתנועותיו וצעד מצעדיו, תוך שהוא לומד מחן תורות שלימות ומגלה בהן אורות נעלמים.

את הצדיקים שמתו כתוצאה מצרות וחורבן, ולהגלות את ישראל מארצם...

ומסיימים חז"ל הקדושים ואומרים (יומא ט:): **'ללמדך ששקולה שנת חינום כנגד שלש עבירות עבודה זרה גלוי עריות ושפיכות דמים'...**

בתוך הלבבות, פנימה, התגלה רגש של שנאת חינום...

והרגש הקטן הזה, הצליח, לבדו, לעשות את העבודה! הוא הצליח להחריב את בית המקדש השני, ולשרוף את ההיכל, ולהרוג

מעין החכמה

כלום אינך רואה את אור תורתו של רבי שמשון מאוסטרופולי, הזורח פה מנגד, מן הארץ ועד לרקיע?!...

ניגש רבי יוסף אל החלון, הביט החוצה לראות, ושב אל רבו תָּמָה.

'רבי!' - אמר - 'יהלא אין פה מנגד מאומה, מלבד תל גדול של אשפה!'

קם הבעל שם טוב ממקומו, תָּמָה אף הוא, ופנה אל המסובים ושאל:

'שמא ידוע לכם, מה טיבו של אורו של רבי שמשון, הזורח פה אל מול פני?'

'ודאי, רבינו! - השיבו בני העיר פה אחד - 'יהלא פה מנגד, התנוסס לשעבר בית מדרשו של רבי שמשון מאוסטרופולי, אשר שנים רבות חלפו כבר מאז שחרב בעוונותינו!'

'אם כך, רבי - נענה רבי יוסף לרבו חרש - 'הרי שצדק בזמנו גיסו, רבי גרשון מקיטוב!'

'אכן!' - נזכר גם הצדיק ואישר - 'צדק רבי גרשון! עיני לא הטעוהו! ראה ראו נכוחה!'

ובהמשך השיחה נתייחס, בעזרת השם, שוב לסיפור הזה.

קריר, ומבעד לחלון שנפתח החלה צינה חודרת פנימה. מבלי משים, קם אִי־מי מן המסובים, אשר לא הבחין בצוות הבעל שם טוב על משמשו לפתוח את החלון, והגיפו לפי תומו בחזרה.

תוך רגע, קרא הצדיק למשמשו, וציוהו לשוב ולפתוח את החלון.

עתה, נהיר היה לעינו העוקבת של רבי יוסף מקאמינקא, כי כוונה נסתרת טמונה בפתיחת החלון, וכי כומס הבעל שם טוב איזה שהוא רז בנידון. כדרכו, היה כבר רבי יוסף דרוך וערוך, לקלוט את הרמז ולהיודע את הרז.

לא ארכו הדקות, עד שניגש מאן דהו נוסף והגיק את החלון הפתוח. כעבור רגע, הגיע המשמש בפקודת הצדיק, וחזר ופתחו. כך חזר הדבר על עצמו מספר פעמים, עד שנשמעה רטינה קלה מפיו של הצדיק:

'מיהו זה המגיק כל העת את החלון!'

'הלא הקור חודר פנימה! - נחלץ רבי יוסף חושים להשיב, כמי שידיו היו בהגפה - 'למה זה יחפץ רבינו בפתיחת החלון בערב קר שכזה?'

'איי, יוסף, יוסף! - קרא הצדיק לעומתו בנימה שתוכחה וחביבות משמשות בה כאחת - 'הגם עיניך שלך טוחות וסומות!'

שאלה ותשובה...

ואם כן פשוט ששנאת חינם חמורה יותר! ולמה חז"ל הקדושים אמרו שהיא שקולה?

והקדוש ברוך הוא האיר את עיניהם והם הבינו: האמת שהן שקולות, וישנה סיבה אחרת לשינוי בעונש, והסיבה היא זו:

'ראשונים שנתגלה עוונם - נתגלה קיצם. אחרונים שלא נתגלה עוונם - לא נתגלה קיצם.'

ולפני שנבאר את דבריהם נצטרך להקדים...

ממשיכה הגמרא הקדושה ואומרת:

ישבו שני האמוראים הקדושים, רבי יוחנן ורבי אלעזר, וחזרו על המימרא: **'ללמדך ששקולה שנאת חינם כנגד שלש עבירות'...**

והנה צצה לה הקושיא: לכאורה, העבירות לא שקולות! שהרי כפי הנראה שנאת חינם היא הרבה יותר חמורה מהשלש עבירות הללו! שכן העונש על שלש עבירות אלו היה בסך הכל - שבעים שנה גלות! ואילו העונש על שנאת חינם הוא - גלות ללא תכלה וקץ!

שורש הכל - שבעים נפש

יעקב. ושבעים נפש של בית יעקב, מושרשים בשבעים פנים של תורה.

וזה לעומת זה עשה האלקים, שכנגד שבעים נפש של בית יעקב, הם שבעים לשון. שכל לשון ולשון יש לה מדה רעה בפני עצמה, מה שאין בחברתה. ומחמת המדות האלו הם מרוחקים משבעים פנים של תורה.

וכשהנפש של בית יעקב באה בגלות תחת יד שבעים לשונות,

כולנו כבר מכירים את דברי המדרש (רבי תנחומא - נשא אות טז) המפורסמים: **'התאוה הקב"ה שתהיה לו דירה בתחתונים.'**

אך פחות מכירים את הפירוש של דברי המדרש הללו. ולכן נכתוב את ביאורו, כפי שפירשו הגה"ק רבי נחמן מברסלב זיע"א, וז"ל:⁵

'וזהו כלל, כי כל נפש מישראל הוא מושרש בשבעים נפש של בית

מעין החכמה

5. **ליקוטי** מוהר"ן (קמא תורה לו).

והקב"ה שרצה שהתורה הקדושה תתגלה בעולם בכל אופניה, לשלש ממנה את שבעים הנפשות של בית יעקב (והם השמות המובאים בפרשת ויגש⁷), ויסידר⁷ שכל נפש תשיג אופן אחד בתורה. ונמצא שכל אחד משבעים נפשות בית יעקב השיג אופן אחד.

וגילו לנו רבותינו הקדושים שמאותם שבעים נפש השתלשלו כל נפשות עם ישראל, באופן שכל נפש מעם ישראל יונקת את חיותה מאחת מהנפשות (מהשבעים נפש) הללו.

היינו במדותיהם הרעים. אזי היא ראמת שבעין קלין (אז היא צועקת שבעים קולות)...

וכך הם פירוש דבריו הקדושים:

כידוע, הבריאה הראשונה שברא הקב"ה היתה התורה הקדושה.⁶ והוא ברא אותה באופן שיהיו לה שבעים פנים.

ועל כל אופן ואופן שבתורה הקדושה, נאמר: "אַרְפֶּה מֵאַרְץ מְדֵה וְרַחֲבֵה מִזֵּי יָם" (איוב יא, ט). כי בכל אופן ואופן ישנה חכמה אלקית לאין קץ.

מעין החכמה

שנבראו ונגבלו גבולות השמים ומשטריהם, והארץ וצבאיה, וכל העולמות העליונים אשר כולם נבראו מאותיות התורה הקדושה.

7. ואלו שמותם: ראובן. ושמעון. לוי. ויהודה. יששכר. וזבולון. דן. ונפתלי. גד. ואשר. יוסף. ובנימין. מנשה. ואפרים.

חנוך. ופלוא. חצרון. וכרמי. ימואל. וימין. ואוהד. ויכין. וצוחר. ושאל. גרשון. קהת. ומררי. שלה. ופרץ. וזרח. חצרון. וחמול. תולע. ופוח. ויוב. ושמרון. סרד. ואלון. ויחלאל. צפיון. וחגי.

שוני. ואצבון. ערי. וארודי. ואראלי. ימנה. וישוה. וישוי. ובריעה. ושרח אחותם. חבר. ומלכיאל. בלע. ובכר. ואשבל. גרא. ונעמן. אחי. וראש. מופים. וחופים. וארד.

חושים. יחצאל. וגוני. ויצר. ושלם. דינה בת יעקב. יוכבד בת לוי.

6. יתברך שמו הגדול, קודם כל דבר, עלה ברצונו הפשוט לברוא העולמות, כדי שיבנו לו בניו האהובים - עם ישראל - דירה בתחתונים.

וכאשר העלה במחשבתו את התענוג והשעשוע שיקבל מעבודתם של עם ישראל נוצרו נקודות, והנקודות התחברו לאותיות.

ואז נבראו כ"ב אותיות התורה הקדושה, והן **הצטרפו והתחברו זו עם זו** בסוד רל"א שערים פנים ואחור, ומהן ארג השם יתברך את התורה הקדושה **ובה יש שש מאות אלף אותיות** והקב"ה הביט בה וברא את עולמו.

וכך התפארה התורה הקדושה: "וְאֶהְיֶה אֶצְלוֹ אֲמוֹן וְאֶהְיֶה שְׁעֵשִׁים יוֹם מִשְׁחַקְתָּ לְפָנָיו בְּכָל־עֵת" (משלי ח, ט).

ופירוש הפסוק: שהתורה מתפארת איך היתה אצל היוצר בראשית קודם

פרשת מטות - ואבית תהילה מקרוצי חומר

מיוחד בתורה הנובע מהאופן המיוחד
לו...

ומכיון שלכל נפש יש אופן אחד ממילא
מובן, שלכל יהודי יש חלק

ואבית תהילה מקרוצי חומר

ולכל אומה יש אופן אחד ברוע, אופן
המיוחד רק לה, שאין אותו באומה
אחרת. והיינו שכל אומה 'מושלמת'
בסוג אחד של רוע!

ובנוסף לכך, ברא הקב"ה תאוה
אחת שהיא תהיה תאוה
המאחדת את כל השבעים אומות,
והיא תאות נשים - והיא הנקראת
'התאוה הכללית'.

ונמצא שלכל אומה ואומה, מהשבעים
אומות, ישנה תאוה המיוחדת
לה וגם תאות נשים.

והשבעים נפש של בית יעקב הוצרכו
להתמודד...

ממשיך רבי נחמן מברסלב ואומר:

ואם המצב היה נשאר כך, אזי כל יהודי
היה זוכה עם לידתו להשיג את
התורה הקדושה (באופן השייך לו).

אך, הקב"ה לא רצה בכך. הוא רצה שנוכה
לתורה מכח עבודתנו ועמלנו. ולכן
הוא יצר מציאות של מפריעים ומציקים
(רוחניים) שימנעו מבני האדם להשיג את
התורה, וכאשר הם יזכו להתגבר עליהם,
הם יזכו לתורה מכח מעשיהם.

ולכן, בשביל הבחירה והנסיון הוא ברא
שבעים אופנים של רוע, ומכל אופן
השתלשלה אומה אחת מהשבעים אומות
(והם השבעים לשון הכתובים בפרשת נח⁸).

שבעים נפש יורדים למצרים

בתורה. אך, הקב"ה שרצה להביא להם
תורה עליונה יותר. תורה שיש בכחה

במשך שנים ארוכות שהו השבעים
נפש בארץ ישראל, ועסקו

מעין החכמה

כפתורים. צידון. חת. היבוס. האמורי. הגרשי.
החוי. הערקי. הסיני. האַרְוִי. הצמרי. הקַמְתִּי.

עילם. ואשור. וארפכשד. ולוד. וארם. עוץ. וחול.
וגתר. וַפְש. שלח. עבר. פלג. יקטן.
אלמודד. שלף. חצרמות. ירח. הדרום. אוזל.
דקלה. עובל. אבימאל. שבא. אופיר. חוילה. יובב.

8. גומר. ומגוג. ומדי. ויון. ותובל. ומשך.
ותירס. אשכנז. וריפת. ותוגרמה.
אלישה. ותרשיש. פְתִים. ודודנים.

כוש. ומצרים. ופוט. וכנען. סְבָא. וחווילה. וסבתה.
ורעמה. וסבתכא. שבא. ודדן. נמרוד. לודים.
ענמים. להבים. נפתוחים. פתרוסים. כסלוחים.

היתה אומרת: מצטערת, נגמרו הכרטיסים! והמצרים היו מרימים גבה בתמיהה ושואלים: נגמר? תראי איזה אולם ענק יש לכם?!

והקופאית פוכרת ידים ועונה בלחישה: אתם צודקים! אך אתם יודעים שיש לנו פה משפחות של מהגרים, ולכל משפחה יש בממוצע 26 ילד! ובאו כמה משפחות (של יהודים) וקנו את כל הכרטיסים!

והמצרים? חטפו עצבים... "וַיִּקְצוּ מִפְּנֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל" (שם פסוק יב) - מלמד שהיו בעיניהן דומים כקוצים.

אך עם ישראל היו כבר שבויים עמוק ביד יצרם, והם המשיכו לדהור במהירות אל עבר התהום...

אט אט נעלמו קוי האופי המיוחדים לבניו של יעקב ותחתיו החלו לצוץ קוי אופי מצרי.

וכך נאמר בהגדה של פסח: 'וירעו אותנו המצרים' - הפכו אותנו להיות רעים, חטאים ומצריים...

לאחד שמים וארץ ולעשותם אחד. הוריד אותם לארץ מצרים.

ודוקא למצרים, כי מצרים של אותם זמנים, היתה מקום הרשע והרוע של העולם כולו! ועל ידי ההתמודדות הם יהיו מכושרים לגילוי התורה, כל אחד כפי בחינתו.

וההתמודדות החלה:

עם ישראל התיישבו במצרים. בהתחלה הכל היה רגוע, אך אט אט הם החלו להתערבב עם האומה המצרית...

התאוות המצריות והתשוקות האסורות, החמדות המגונות והרוע הגנוז - החלו ללפף את נפשות בני יעקב ולחנוק אותם מכל עבר...

וכך אמרו במדרש: ¹⁰ "וַתִּמְלֵא הָאָרֶץ אֹתָם" (שמות א, ז) - **אמר רבי יוחנן: מילאו את מצרים. ומילאו את כל הבתי טרטיאות ובתי קרקסיות.**

המצרים היו ניגשים לקופה לקנות כרטיסים להופעה, והקופאית

מעין החכמה

9. **זוה** לשון התנא דבי אליהו רבה (פרק ז): באותה שעה (שירדו ישראל למצרים) היו שולטין המצרים מסוף העולם ועד סופו. והיו מלוכלכין בעבירות הרבה, ואין לה אומה בעולם.

10. **ילקוט** שמעוני (שמות רמז קסב).

שהיא היתה שטופה בדברים מכוזרים ודברים שאינם ראויין, וחשודין בכשפים ובזימה ובכל מעשים רעים אלא המצרים בלבד...

גם כיום אנו בגלות

ולמרות שברוך השם זכינו להיגאל מגלות מצרים, כללי המשחק לא השתנו. כדי לזכות ולקבל את התורה צריכים קודם כל להיות בגלות!

כלליות שבעים הנפש של בני יעקב ירדו לגלות מצרים, שבאותם ימים היתה כלליות כל הרוץ, ובסופו של דבר הם זכו לעמוד למרגלות הר סיני ולקבל את התורה...¹¹

מעין החכמה

עדיין לא בא זיוו של בני והוא הולך לו לאסכולי (לביית הספר)? אלא יתעדן בני שנים ושלשה חדשים במאכל ובמשתה ואחר כך הוא הולך לאסכולי!

המשיך רבי לוי ואמר:

כך כיון שיצאו ישראל ממצרים היו ראויין לקבל את התורה והיו בהן בעלי מומין משעבוד וטיט ולבנים.

אמר הקב"ה עדיין לא באן זיוו של בני והן מקבלין את התורה? אלא יתעדנו בני שנים ושלשה חדשים בבאר ומן ובשלוו, ואחר כך מקבלין את התורה אימתי בחודש השלישי...

המשיך הרב גלינסקי ואמר:

כמה אנו, פליטי ושרידי המלחמה הנוראה, מבינים מדרש זה!

כמה מבינים אנו את קריאת דוד המלך לעצמו, לנפשו: "שׁוּבֵי נַפְשֵׁי לְמִנְחֹתֶיךָ כִּי ה' גָּמַל עָלֶיךָ. כִּי חִלַּצְתָּ נַפְשֵׁי מִמָּוֶת אֶת עֵינֵי מִן דְּמָעָה אֶת רַגְלֵי מִדְּחֵי" (תהלים קטז, ז-ח) -

לאחר המלחמה הנוראה, לאחר שהובר שאכן חולצנו ממוות, עדיין זקוקים היינו לרחמים כה מרבים, עבור: "שׁוּבֵי נַפְשֵׁי לְמִנְחֹתֶיךָ!"

11. בשיחה שמסר הגה"צ רבי יעקב גלינסקי זצ"ל (והגדת, שמות - עמוד 331) אמר כך:

במדרש (ילקוט שמעוני, שמות רמז רע"א) הובא משלו של רבי לוי:

דפיקות מבוהלות נשמעו על דלת ביתו של רופא המלך, 'בוא מהר, הנסיך - בן המלך, לא מרגיש טוב!'

הרופא רץ במהירות אל הארמון ובדק את הנסיך. ולאחר מכן הרים את עיניו, פָּקַח (חיכה) בגרונו, ואמר: 'הוא יתרפא, אבל תהליך הרפואה יקח זמן...'

וכך היה. זמן ארוך התגלגל הנסיך במטתו, לעתים קודח מחוס, ולעתים נאנק מכאבים...

אך, בסופו של דבר, ברוך השם, הוא הבריא. ואוירה של עלצון ושמחה התפשטו בכל רחבי הארמון...

בפתח עמד יועץ המלך וביקש רשות לדבר עם המלך. הרשות ניתנה והיועץ אמר: אדוני המלך! אתה יודע שהמחלה ארכה זמן ארוך, והנסיך הפסיד המון לימודים. אז אני חושב שכדאי להחזיר אותו מיד ללימודים!...

פניו של המלך עטו ארשת אכזבה: גם כן יועץ - חשב. והוא פנה ליועץ ואמר:

וכבר אמרנו שלכל אומה יש מדה רעה המיוחדת לה ובנוסף תאות נשים.
והיהודי נולד לתוך גלות רוחנית, והוא צריך בימי חייו לזהות באיזה גלות הוא נמצא. הוא צריך

בשעה שנגזר על הנשמה לרדת לעולם הזה, הקב"ה לוקח אותה ומכניס אותה בתוך גלות תחת אומה אחת משבעים האומות, והיינו תחת המדה הרעה המקבילה לאופן הפרטי שלו בתורה.

מעין החכמה

ואספר -

בשכונת זכרון מאיר בבני ברק הוקם מעון לנערות פליטות שואה, והאווירה בו קודרת ואבלה: זו אבדה את משפחתה וזו לא קבלה כל ידיעה, זו עברה מוראות חרב והאחרת מוראות רעב. הבכיות היו נוראות, והיגון עצום ורב.

והנה התארסה אחת הנערות, וקרן אור הבליחה באפילה. בסעודת השבת פרצה השמחה והנערות פצחו בשירה אדירה.

מיהר אחד משכני המוסד לבית מרן החזון איש זיע"א ומחה: 'קול באשה ערוה - יש למחות על כך!'

שמע החזון איש, וקרא: 'הן כבר שרות?! כמה שמח אני!...'

והתורה, כידוע, מלשון הוראה -

הוראה לכל אדם, אם תוה הוא תוהי קשה, ה' יציל, שלא ידרוש מעצמו לשוב מיד לשגרה. שידע שיקח זמן עד שיבוא זיוו, שישתקם וישוב לעצמו -

יודע שהזמן הוא הרופא הטוב ביותר, שכעבור תקופה אכן יתאושש -

שתי ידיעות כה נחוצות!

נאספנו במחנה פליטים בברלין, ניצולי מחנות המוות ופדויי סיביר.

והאווירה, אוירת נכאים. מכל עבר שמעת: המשפחות נספו, הכל נגדע, למה לנו חיים!

אני זוכר, פנו אלי, ביקשו שאסדר קידושין לזוג פליטים.

שאלתי את החתן: 'היא תלך בכיסוי ראש?'

וענה: 'אם יהיה לה!'

פיסת בגד לכיסוי הראש לא היתה, התהלכנו בקרעים וטלאים.

אמרתי לו: 'לך ואמור לה שאם תתחייב לכסות ראשה נסדר לה קידושין.'

סידרתי להם קידושין, בבכיות. היו שם החתן והכלה, העדים ומסדר הקידושין, ועוד ששה אנשים. ממש כמאמר הגמרא (כתובות ה:): 'ברכת חתנים בעשרה, והחתן מן המננין.'

היו אלו ששה סקרנים שבאו לראות מחזה מוזר. לראות כיצד יהודי משתטה ומקים בית בישראל לאחר החורבן...

כזו היתה ההרגשה, כזה היה המבט.

לכמה רחמי שמים וסיוע ממרום נזקקנו, כדי שנפשו תשוב למנוחתה מכל המראות שראתה והזוועות שחוקתה...

וזה ביאור דברי המדרש: 'התאוה הקב"ה שתהיה לו דירה בתחתונים' - שבתוך ההעלם החופף את הנפש (על ידי טומאת העמים), תתגלה אלקותו יתברך (גילוי 'מתן תורה' הפרטי שבנפש)...

ואחר ההקדמה הזו נשוב לדברי רבי יוחנן ורבי אלעזר...

לזהות את המדה הרעה שיש לה.¹²

ואחרי שהוא זיהה אותה, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו בתכלית מאותה מדה. ואז, כשהוא יזכה לכך הוא יזכה למתן תורה הפרטי שלו!¹³

אשרי הזוכה!

הראשון. אותם יהודים שחטאו בחטאים נוראים וחמורים מאוד... ולמרות המאמצים והמאבקים שלהם הם לא הצליחו להתגבר על היצר הרע...

אך, הם לפחות היו מודעים לכך:

וכך התגלה להם: 'ראשונים שנתגלה עוונם - נתגלה קיצם. אחרונים שלא נתגלה עוונם - לא נתגלה קיצם'.

הראשונים - הם אותם יהודים שחיו בתקופת בית המקדש

מעין החכמה

13. וזה לשון קדשו של רבי נחמן מברסלב (שם):

'וזהו כלל שכל נפש מישראל קודם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה, אזי מנסין ומצרפים את הנפש, בגלות של שבעים לשון, היינו בתאוותיהן.'

וכשהיא באה במדותיהן בגלות, אזי היא ראמת שבעין קליו (תרגום: אז היא צועקת שבעים קולות). **כי התגלות היא בחינת לידה, כי קודם התגלות של תורה, אזי היא בבחינת עיבור. שהתורה היא נעלם ממנו, כעצמים בבטן המלאה, בבחינת: "ואנכי הסתר אסתיר" (דברים לא, יח), היינו בגלות במדות הרעות של שבעים לשון.**

כי הקליפה קדמה לפרי, ומי שרוצה לאכול הפרי, צריך לשבר מקודם הקליפה. לכן קודם ההתגלות, מוכרח הנפש לבוא בגלות, היינו במדותיהם, כדי לשברם, ולבוא אחר כך להתגלות.

12. יום אחד נכנס המשגיח של ישיבת פוניבז' רבי יחזקאל לוינשטיין להיכל הישיבה כשאותות התרגשות על פניו. והוא שח לגאון הרב בן ציון במברגר:

הייתי עכשיו אצל החזון איש ושוחחתי אתו, ובתוך דבריו הוא גילה את סוד גדולתו!

ומהו הסוד?

החזון איש גילה לי שהוא נולד עצלן! והמשיך ואמר: ואתה יודע שאני מכיר הרבה אנשים, ותדע לך, שמעולם לא פגשתי עצלן כמוני!

והחזון איש זיהה את המדה הרעה שבו, וזיכך אותה בכל כחו (על ידי לימוד וייגיעה בתורה עד כלות הכחות), עד שזכה לטהרה לגמרי! - וזכה לקבל את התורה!... (מעשה איש, חלק א - עמוד פח, לגאון הרב צבי יברוב).

לכן, גם אותם הכניסו בגלות תחת 'רגש של שנאת חינם'.

אך משום מה, הם לא זכו להבין ולהרגיש שהניצוץ האלקי שלהם, החלק אלוקה ממעל שנטע בהם ה', נתון בגלות ובשביה תחת הרגש של שנאת חינם.

לא נתגלה להם עוונם!

ומכיון שלא נתגלה להם עוונם, לא היה אפשר לתת להם תכלה וקץ לגלותם!... (כשהעוון מכוסה מבני אדם גם 'חבטות' לא יעזרו)...

כל יהודי שלא מכיר את עוונו הפרטי שלו, את הגלות הפרטית שלו תחת אחד משבעים אופני הרוע - לא יכול לזכות לגאולת הנפש!

כדי להיגאל חייבים להרגיש את גודל העוון! - 'אחרונים שלא נתגלה עוונם - לא נתגלה קיצם'...¹⁴

ועתה נעבור לפרשת השבוע...

הם הכירו, הבינו והרגישו באמת, את גודל ועוצם הרחמנות שיש עליהם.

הם קלטו שהניצוץ האלקי שלהם, החלק אלוקה ממעל שנטע בהם ה', נתון בגלות ובשביה תחת האומות שעניינם הוא: עבודה זרה, גילוי עריות ושפיכות דמים.

ומכיון שכבר נתגלה להם עוונם, לא נותרה להם הרבה עבודה, ובכמה 'חבטות' הוסרה מהם ה'קליפה'... ולכן הקב"ה גילה להם את **קיצם**.

ולעומתם, היהודים שחיו בדורות האחרונים - בתקופת בית המקדש השני, היו יהודים זכים וטהורים, תלמידי חכמים עצומים, ובעלי עבודה עצמית גבוהה...

אך מכיון שזהו הכלל שכל נפש מישראל קודם שיש לה התגלות בתורה ובעבודה - מנסים ומצרפים אותה באחד משבעים סוגי הרוע שישנם בעולם...

מעין החכמה

מועט ועדיין לא זכה לילדים. הוא הגיע להגה"ק רבי אשר פריינד בבקשה שיברכהו בילדים. ובכל פעם היה פוטר אותו במילים 'ה' יעזור'. וכך פעם אחר פעם, עד כי הבין שעליו לחנוך חזק יותר. המשיך ולחץ עד שלבסוף אמר לו ר' אשר: 'בוא אלי ביום הושענא רבה בבוקר'.

באותו יום הגיע שוב לר' אשר, שזה עתה חזר מתפילה ארוכה אחרי לילה ללא שינה ואמירת תהלים על ציונו של דוד המלך בהר

14. ובכלל העירנות היא תנאי הכרחי לגאולת הנפש. כי מי ש'רגשותיו' יִשְׁנִים, הוא לא יכול להביא תועלת.

ובענין זה נספר (ר' אשר - עמוד 181, לגאון רבי יאיר וינשטוק שליט"א):

מעשה שהיה לפני כששים שנה.

הרה"ח שמעון אנשין ז"ל אברך ירושלמי ברסלבא, היה נשוי מספר שנים לא

תן לנו נחלה...

הוא שנתן בלב אויביהם מחשבה להתקבץ למקום אחד ולהילחם משם בישראל. שאלמלא כן, היו ישראל צריכים לצור על כל עיר ועיר ולהילחם בה. עתה נותרו בערים אך הנשים והטף, עליהם התגברו בני ישראל בנקל...

והארצות שלהם (של סיחון ועוג) נכנסו לרשותם של עם ישראל...¹⁵

וכעבור כמה ימים עם ישראל חנו על גבול מואב...

המטרה ברורה - כיבוש כל חלקי ארץ ישראל.

עם ישראל צועד לכיון ארץ ישראל כשבדרכו הוא מסלק את כל המונעים והמעכבים... סיחון (מלך מואב) האיום - מושמד. וכעבור זמן קצר גם עוג הענק נהפך לאבק...

כיון שמת עוג, לכדו ישראל בבת אחת את כל ערי האמורי כאסוף עמיר גורנה. שכן גם עשה עמם הקדוש ברוך

מעין החכמה

למשמע דבריו פרץ האברך בבכי נסער, ור' אשר יחד אתו בזעקות שבר החל לומר אתו ספר התהלים בפעם השלישית!

כאשר הגיעו למחצית הספר, סגר ר' אשר את ספר התהלים לפתע ופנה במאור פנים לאברך הדומע: 'ברוך השם הצלחנו לפעול, בעזרת השם השנה תיוושע ותפקד בנן זכר'.

ואמנם, באותה שנה נפקד האברך וחיבק בן זכר, שכיום הוא בעצמו כבר סבא לנכדים.

15. הניגוד היה משווע! -

ארבעים שנה צעדו עם ישראל במדבר, בין דיונות חול צהבהב, וגבעות ריקות מירק. והנה כשכבשו את ארצם של סיחון ועוג נתגלתה לעיניהם ארץ יפהפיה מלאה צמחיה מגוונת, וערוצי מים הזורמים בין השבילים. הניגוד היה כה זועק...

ובני גד ובני ראובן ניגשו אל משה ואמרו:

ציון. השעה לא היתה נוחה. אך ר' אשר כלל לא היסס, קם מכסאו ופנה אליו: 'בוא עמי לקבר דוד המלך, זהו זמן טוב לפעול בו'.

בציונו של דוד המלך החלו השָׁנִים לומר את כל ספר התהלים מילה במילה בכוונה גדולה.

'לא אשכחי' - היה ר' שמעון מספר - 'את הצעקות הנוראות שצעק באמירת התהלים. הוא ממש עשה גיוואלדיעס. על הצרה שלי, לא שלו!'

כשסיימו לומר פנה אליו ר' אשר בקול מודאג: 'לא פעלנו עדיין - הצינורות סתומים'.

הבין ר' שמעון שהענין אינו פשוט, פתח שוב את ספר התהלים ור' אשר החל לומר אתו את המזמורים בכוונה עצומה ובדמעות שליש. זעקותיהם של השָׁנִים נשמעו עד למרחקים. אולם גם לאחר שסיימו בפעם השניה את כל התהלים, אמר ר' אשר את אותן המילים. 'אני חש שטרם פעלנו'.

שבו: "עַיִן בְּעֵינַי נִרְאָה אֶתָּה ה' וַעֲנַנְךָ עָמַד עֲלֵיךָ וּבַעֲמֹד עָנַן אֶתָּה הִלֵּךְ לִפְנֵיהֶם יוֹמָם וּבַעֲמוּד אֶשׁ לַיְלָה" (במדבר יד, יד)...

והמואבים נכנסו ללחץ...

עם ישראל התכונן לחניה, המשכן הוקם, האוהלים נבנו והצאן והבקר יצאו לרעות...
המואבים קמו בבוקר, ומול עיניהם נגלה מראה מרהיב עין, מחנה ישראל

בלק בן ציפור

ובתוך הארמון, בין ארבעה קירות המכוסים ביצירות פאר, ציורים וחפצי אומנות מרהיבים מטובי אומני העולם, התהלך בלק כרוח סערה...
מה עושים אתם?! אני חייב למצוא איזה דרך לנצח, אפילו סיחון ועוג נהרגו, מה אעשה?!... קמטים נחרשו במצחו, ואגלי זיעה בצבצו...

בין עצים ירוקים וגבוהים, בינות לערוגות פרחים המפיצים ריח עָרֵב ומשכר, התנוסס ארמונו של בלק בן ציפור מלך מואב. קירות הארמון היו מאבני שיש בוהק ובתוכם שזורים חוטי זהב, חיילים לבושי שרד רכובים על סוסים לבנים פטרלו מסביב לארמון... מרחוק נשמעו נביחות כלבי השמירה...

מעין החכמה

הכינו לנו הפתעה... משהו איום ונורא שאי אפשר לעמוד מולו, ולכן אתם רוצים להשאר כאן כדי להציל את נפשכם...
והרי אתם ממש כמו המרגלים, שהרי כמו שהמרגלים הפחידו את העם וגרמו להם לבכות ולהתלונן, כך גם אתם בבקשתכם הנלוזה, מפחידים את עם ישראל!
בני גד ובני ראובן, נחרדו, ואמרו: רבינו, חלילה! אין זו כוונתנו! ואנחנו מוכנים לתקן זאת. אנחנו נוכיח לעם ישראל שאין שום סכנה להיכנס לארץ! אנחנו מוכנים להיות הראשונים שיעברו את הגבול ויכנסו לארץ, אבל קודם לכן תן לנו את הארץ כדי שנוכל לבנות "גְדֵרֹת צֶאֱן וּבְנָה לְמִקְנֵנוּ, וְעָרִים לְטַפְנוּ" (במדבר לב, טז)...

ומשה רבינו שומע ומסכים...

משה רבינו, אתה יודע שיש לנו מאות אלפי ראשי צאן ובקר, שהרי אף פעם לא שחטנו מהם, ואנחנו דואגים להם. ולכן, אנחנו רוצים לבקש ממך: במקום הנחלה שמגיעה לנו בארץ ישראל, תן לנו נחלה כאן בארץ סיחון ועוג...
נכון שכל הארבעים שנה האחרונות עשינו מאמץ להגיע לארץ ישראל, אבל עכשיו נתברר לנו שהמקום הכי מתאים לנו הוא כאן! פה הרכוש שלנו יכול להתפתח, הנכסים, הצאן והבקר... אפשר להתפרנס כאן, תשאיר אותנו פה.
ומשה אומר להם: אתם אולי חושבים על פרנסה, אבל שאר השבטים יפרשו את מעשיכם כפחדנות! הם יסבירו שכנראה נתברר לכם שהאויבים שלנו שבארץ ישראל

המלחמה פרצה במלוא עוזה ב'יממות
בְּעַלְי, והמשיכה ב'שְׂדֵה
צְפִים'... והקרב האחרון והמכריע
התקיים ב'ראש הַפְּעוּר'...

אך, שוב, הקרב הסתיים בכאב לב
ובכשלון מוחלט!

אולם, בלעם לא התייאש אפילו לרגע
כמו שכתוב: 'וַיֵּרָא בְּלָעַם כִּי
טוֹב בְּעֵינָי ה' לְבָרֵךְ אֶת יִשְׂרָאֵל וְלֹא הִלֵּךְ
כְּפַעַם כְּפַעַם לְקַרְאֵת נְחָשִׁים וַיֵּשֶׁת אֶל
הַמֶּדְבָּר פְּנִיּוֹ' (במדבר כד, א)...

ולפתע הבזיק במוחו רעיון, אגייס את
בלעם בן בעור למלחמה...

בלעם הגיע במרוצה, ובלק קיבל את
פניו, ויחדיו הם נכנסו לחמ"ל...

אורו של נר קטן הטיל את צילו
על קירות החדר הקטן. שם,
ליד שולחן זכוכית שקוף, ישבו בלק
ובלעם, ויצרו קשר עם כל כחות
הטומאה...

כל הכחות נענו לקריאה בשמחה, ובלק
ובלעם החלו בבחישת המרקחת...

עצת בלעם...

וכאשר ירצו לקנות חפץ וישאלו כמה
הוא עולה, הזקנה תאמר מחיר גבוה
והצעירה תאמר מחיר נמוך...

ומתוך הויכוח הזה הצעירה תתחיל
לדבר עמו, ואז הם ישתו
יין ביחד, ובלבו יתחיל לבעור השטן,
וכשירצה לחטוא היא תאמר לו: בתנאי
שתקריב קרבן לעבודה זרה (בעל
פעור)...¹⁶

העצה הצליחה מעל למשוער... ובני
ישראל נכשלו בשני חטאים.
א. חטא עבודה זרה שעבדו לבעל
פעור. ב. שנכשלו בעוון זנות.

בלעם פנה לבלק ואמר לו: נכשלונו! אך
אל יאוש, ישנה עוד דרך נפלאה
ומצויינת... 'דע לך אלקיהם של אלו שונא
זימה הוא, ואם תצליח להכשילם בעוון
נורא זה תוכל לגרום להם מפלה גדולה
לפי שאלקיהם של ישראל שונא זימה.

וכך תעשה, בנה איזור מסחרי מאובזר
היטב, פנסי רחוב שלטי חוצות
ומוזיקת רקע, והקם חנויות ותדאג שכל
העובדים שם יהיו נשים, בלבד! ובכל חנות
תשים שתי עובדות אחת זקנה ואחת צעירה.

וכאשר עם ישראל יראו את המרכז
מסחרי שנבנה יצאו לטייל,

מעין החכמה

16. על פי מדרש רבי תנחומא (בלק אות יח).

ובלעם ניגש לבלק ודרש תשלום עבור היעוץ...

ובינתים, במחנה ישראל הקב"ה מתגלה למשה ומצוה אותו: "נקם נקמת בני ישראל מאת המדיינים אחר תאסף אל עמיה" (שם לא, ב)...

ופירושו של פסוק: הקב"ה מתגלה למשה רבינו ואומר לו: המדיינים ציערו אותי מאוד בכך שהחטיאו את בני, ובגללם הם נהרגו, ולכן נקם נקמת בני ישראל מאת המדיינים... ומשה יוצא לדרך...

ומכיון שעם ישראל נכשלו בשתי העבירות החמורות הללו, אף ה' חרה בהם, וכמו שנאמר: "ויצמד ישראל לבעל פעור ויחר אף ה' כי ישראל" (במדבר כה, ג). וה' ציוה את משה להרוג את כל היהודים שנכשלו בעבודה זרה, וכמו שכתוב: "ויאמר משה אל שפטי ישראל הרגו איש אנשיו הנצמדים לבעל פעור" (שם פסוק ה)...

בלעם, עמד בצד וראה... יהודים נהרגים - בגלל עצתו, והתמלא שמחה, יופי, הצלחתי!

אנשים צדיקים וקדושים...

את עם ישראל בדבר עבירה, ועל ידי זה הקב"ה יכעס עליהם ויעניש אותם.

ואכן כך הם עשו, ובהיות עם ישראל בשיטים באו לשם אותן נשים מקולקלות ששלחו המואבים והמדיינים, והכשילו את עם ישראל בעבירה, וכן גרמו להם להשתחוות לאלהיהן, ומחמת מעשה זה מתו מעם ישראל באותו יום מאתים אלף בחורים.¹⁷

ולפני שנמשיך, נחזור:

בפרשת 'בלק', קראנו על כל נסיונותיו של בלעם לקלל את עם ישראל, אך הקב"ה ברחמיו על עמו לא הצליח בידו. וכשראה בלעם שאין באפשרותו להזיק לעם ישראל על ידי קללות, יעץ לבלק עצה רעה:

'היות' והאלקים של ישראל שונא זימה, לכן תשלחו לשם את נשותיכם ובנותיכם הנאות ביותר כדי להכשיל

מעין החכמה

במדבר כה, ה) - הרי מאה שבעים ושש אלף איש. ולאחר מכן כשאירע מעשה זמרי מתו במגפה עוד עשרים וארבעה אלף איש - הרי סך כל המתים באותו יום מאתים אלף איש.

17. שהרי מתחילה ציוה משה לנשיאי ישראל להרוג את כל הנצמדים לבעל פעור, ונשיאי ישראל היו שמונים ושמונה אלף, וכל אחד מהם הרג שנים (רשיי

והיינו שכל החיילים שנבחרו לצאת למלחמה זו היו שלמים בתכלית השלימות בענין קדושת הברית.

והוסיף הקב"ה ואמר למשה: אין בכוונתי שתאסוף את כל הלוחמים הצדיקים שבעם ישראל (שהרי ישנם רבבות שכאלו), אלא רצוני שתאסוף מכל שבט אלף אנשים, באופן שסך כל הלוחמים יהיו שנים עשר אלף חלוצי צבא.

שנים עשר אלף החיילים נבחרו ועמדו הכן בפתח המחנה...

מפקד המבצע פינחס בן אלעזר הכהן הגיע כשהוא נושא עמו את הארון והציץ, והלוחמים יצאו לדרך...

ואכן היה ה' בעזרם של הלוחמים, והם היכו במדינים מכה רבה והרגו את כל הזכרים שבהם, וכן את חמשת מלכי מדין ובלעם עמהם, ולקחו בשבי את נשי מדין ואת טפם, ואת כל בהמתם ומקניהם וכל חילם בזו, ומעם בני ישראל לא נפקד איש וכולם שבו בשלום מן המלחמה...

לכבות שבורים ומרוסקים...

והנה למרבה הפלא, אותות השמחה נעדרו מפניהם של הלוחמים. כמין דוק של מתח נסוך היה על פניהם...

ולכן בפרשתנו, פרשת 'מטות' (בפרק לא), מצוה הקב"ה לצאת ולהילחם במדינים, ובכך לנקום מהם את נקמת בני ישראל.

וכתב הגה"ק רבי יעקב אביחצירא זיע"א, וז"ל:¹⁸

'הנה' הרשעים המדינים האלה, גרמו לישראל לפגום ברית קודש והפילו מהם כמה אלפים, ונמצא דנקמה זו דרצה לנקום היא נקמת הברית.

וכשאמר הקב"ה למשה: 'נְקֹם נִקְמָת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל מֵאֵת הַמְּדִינִים' (במדבר לא, ב). **אמר משה, זה נקמת הברית. ולא שייך שינקום נקמת הברית כי אם מי ששומר בריתו כראוי. כי לא מן השם הוא זה שיבוא מי שבריתו פגום ויפרע ממי שבריתו פגום. דמאי חזית.**

לכן משה רבינו עליו השלום (לא) בחר מִיִּשְׂרָאֵל כִּי אִם חֲסִידִים שׁוֹמְרֵי הַבְּרִית כְּרֵאוּי. קולעים אל השערה ולא יחטיאו. ולא שלח משה לאותה נקמה **כי אם שומרי הברית כראוי...**

המבצע הסתיים בהצלחה!... המטרה הושגה. וכל כחותינו שבו בשלום!... **לכאורה** הכל מושלם!

מעין החכמה

18. פתוחי חותם (במדבר לא, א).

לגאול את נפשנו מתחת יד האומות (הגלות הרוחנית של התאוות). והנה עתה, אחר שנכשלונו בהרהורי נשים - התברר לנו שעדיין אנו נמצאים עמוק בגלות...

שהרי אם היינו יוצאים באמת מן הגלות, היה הדבר הזה נמאס בעינינו באמת, ולא היה נחשב כלל...¹⁹ ובכך שהרהרנו בזה משמע שזה חשוב לנו...
והם פרצו בבכי...

ובסופו של דבר הם הצליחו להתגבר על הבושה וניגשו אל משה רבינו וסיפרו:

המלחמה היתה ארוכה ומסועפת, ובמהלך הכיבוש הוצרכנו להיכנס לתוך הבתים ו'לטהר' אותם מאת המדינים...

ושם, לצערנו, נתקלנו בכל מיני דמויות של נשים וההתקלויות הללו גרמו לנו להרהר בעבירה...

תמיד חשבנו - המשיכו החיילים וסיפרו - שאנו זכינו כבר

מעין החכמה

וקדושתו באהבה רבה בתענוגים וחיבה יתירה...
וכפי ערך גודל האהבה לה', כך ערך גודל השנאה לסטרא אחרא והמיאוס ברע בתכלית...

ובענין זה נספר (אביהם של ישראל לילדים - עמוד 127):
באחת הנסיעות של הגה"ק הרב מרדכי אליהו לצרפת, נערכה לכבודו מסיבת קבלת פנים מטעם 'הקרייף' - ארגון הגג של הקהילות היהודיות בצרפת.

נשיא 'הקרייף', שבאותו זמן שהה במרוקו, הזדרז לבוא לצרפת כדי להיות נוכח במסיבה. אלא שלרב היו תוכניות אחרות בנוגע לאותו אדם.

לרב נודע שהאיש הנכבד ובעל ההשפעה התרחק מאוד מחיי תורה ומצוות, עד כדי כך שהוא התחתן עם גויה וחי עמה, והוא לא היה מסוגל לחלוק לו כבוד. להיפך, כאשר נכנס האיש והשיבוהו לימינו של הרב, קם הרב ממקומו ועבר לשבת בשולחן אחר. לאחר מכן, כשקם הרב לשאת דברים, הקדיש את נאומו לנושא

19. וזה לשון ספר התניא (ליקוטי אמרים - פרק ז):

והנה, כשהאדם מגביר נפשו האלקית ונלחם כל כך עם הבהמית עד שמגרש ומבער הרע שבה מחלל השמאלי, כמו שכתוב: "ובערת הרע מקרבך" (דברים יג, ח), ואין הרע נהפך לטוב ממש - נקרא צדיק שאינו גמור וצדיק ורע לו. דהיינו, שיש בו עדיין מעט מזעיר רע בחלל השמאלי, אלא שכפוף ובטל לטוב מחמת מיעוטו, ולכן נדמה לו כי ויגרשהו וילך לו כולו לגמרי, אבל באמת אילו חלף וחלך לו לגמרי - כל הרע שבו היה נהפך לטוב ממש.

וביאור הענין, כי הנה צדיק גמור שנהפך הרע שלו לטוב, ולכן נקרא צדיק וטוב לו, הוא על ידי הסרת 'הבגדים הצואים' לגמרי מהרע. דהיינו, **למאוס מאוד בתענוגי עולם הזה להתענג במ בתענוגות בני אדם למלאות תאוות הגוף בלבד, ולא לעבודת ה', מפני היותם נמשכים ונשפעים מהקליפה וסטרא אחרא. וכל מה שהוא מהסטרא אחרא - הצדיק גמור הוא שונאו בתכלית השנאה, מחמת גודל אהבתו לה'**

יש סיבה לחרדה!

לא יצא מכלל תואר רשע, כי אצל בינונים כתיב: "כי יַעַמַד לִימִין אֶבְיוֹן לְהוֹשִׁיעַ מִשְׁפָּטֵי נִפְשׁוֹ" (תהלים קט, לא), כדרשת רז"ל (ברכות שם), לכן האיך אפשר לבקש מכל אחד שיתן כל לבו לה' בשעה שירצה? **על** זה בא התירוץ תיכף, יְעִינֶיךָ דְרָכֶי תִצְרְנֶה, כי אמרו רז"ל (סוטה ח.): 'גמירי דאין יצר הרע שולט אלא במה שעניו ראות'.

ועוד אמרו (ילקוט שמעוני, ישעיה רמז תמה): 'עין רואה ולב חומדי', לכן אם יהיו עיניו דרכי ה' תצורנה, אז בטח ימשוך לבבו לה', כי (עבודה זרה כח): שוריינא דעינא בליבא תליא... כי העינים הכח הראש והראשון המתפשט מהדעת, והדעת משכנו במוח, וכמו שהמוח נתן ה' בו כח שישלט על הלב, ככה העינים שהמה ראשית כח התפשטות הדעת שולטים על הלב -

ובאמת החשש של אותם לוחמים לא היה לשוא!

הם ידעו שעיקר הקשר בין היהודי לבוראו תלוי בשמירת העינים. הם ידעו שכאשר העינים שמורות וקדושות אזי הלב מחובר עם הבורא בחיבור אמיתי!

ונעתיק קטע קטן מספר טהרת הקודש (מאמר פגם העינים - פרק א) להגה"ק רבי אהרן ראטה זיע"א:

אמר הבורא יתעלה: "תְּנֶה בְּנֵי לִבְךָ לִי וְעִינֶיךָ דְרָכֶי תִצְרְנֶה" (משלי כג, כו), ולכאורה איך אפשר לכל אחד ליתן לבו לה', הלא אמרו רז"ל (ברכות סא): כי רק צדיקים לבם ברשותם מה שאין כן הבינונים, וכל שכן מי שהוא עוד רחוק גם מבחינת בינוני, אשר אמרו חז"ל: רשעים מסורים ביד יצרם, והנה מי שלבו מסיתו עוד לעבור על רצון הבורא, בוודאי עוד

מעין החכמה

הרי אם הייתי יושב לידו ומחניף לו כפי שרצה, מה היו אומרים אנשים - אפשר להתחתן עם גויה, ואם יש לך כסף זה יעבור בשקט. ואילו לי חשוב שידעו כולם כמה בזוי ומשוקץ הדבר.

במזיד פגעתי בו ומחיתי על נישואי התערובת, כדי שידעו כולם: אפילו אם אתה נשיא של כל יהודי צרפת, אם תינשא לגויה, תהיה מוקצה מחמת מיאוס...

נישואי התערובת והדגיש את חומרת האיסור וגודל הנזק הנגרם לעם ישראל בגין פורצי הגדר.

האיש, שהבין כי הרב מותכוין אליו, לא היה מסוגל לשאת את הדברים והוא קם ויצא בטריקת דלת.

המשיך הרב בנאומו ואמר: אל תשאלוני מדוע פגעתי בו ואל תמחו בי שלא נהגתי בו כבוד, כי הוא לא ראוי לשום כבוד!!!

כי אפילו שוגג גם כן חטא אקרי, כמובא בספר חסידים (סימן קעז) אם נזדמן לפניו ראייה אפילו בשוגג הוא מסיבת חטאיו, לכן אפילו בשוגג צריך סייעתא דשמיא להתאפק מלהרהר, אם לא בצדיק שלבו בר ונכון לה' אשר אינו עושה רושם בנפשו, כי יש בכחו תיכף להעביר המחשבה לה', ועם כל זה קצת קליטה בנפשו עושה בעל כרחך ח"ו...

אם העין רואה דברים אסורים וכעורים, אז שולטים על הלב שמוכרח הלב להרהר בעבירה, כי הגם שהמוח אינו רוצה להרהר, אבל זה הכח הטומאה ששואבים העינים, שיש להם כח השאיבה ביתר שאת, ותיכף נמשך זה השאיבה במוח, ונתמטם המוח על ידי זה ונחלש כחו, ואין בכחו עוד להשפיע על הלב מלעכב מלהרהר ח"ו...
לכן עין רואה ולב חומד בעל כרחך, ואפילו בשוגג אם ראה אשה,

כחו של מקום

"צָרוּר" אֶת הַמְדִינִים וְהַפִּיתָם אוֹתָם. כִּי צָרִים הֵם לָכֶם בְּנִכְלִיהֶם אֲשֶׁר נִכְלוּ לָכֶם עַל דְּבַר פְּעוֹר וְעַל דְּבַר פְּזִיבִי בֵּת נְשִׂיא מְדִין אַחֲתָם הַמֵּכָה בְּיוֹם הַמַּגְפָּה עַל דְּבַר פְּעוֹר" (במדבר כה, יז-יח)...

אך רק עתה הם הבינו... ולכן הם התנחמו. הם הבינו שהמחשבות הללו הם לא משלהם!

וזה לשון קדשו:

'חכמינו הקדושים גזרו טומאה על ארץ העמים, מפני שיש לאומות העולם מחשבות מכוערות מאוד מאוד רח"ל, ואצל הצדיקים המקדשים את עצמם במעשה ובמחשבה יכולים להינזק ח"ו גם על ידי מחשבה רעה שאדם אחר מהרהר עליהם...

ישב הגה"ק רבי אלעזר טווערסקי זיע"א במסיבת חסידיו ואמר:²⁰

אנשי המלחמה היו אנשים צדיקים וקדושים, נקיים מכל ריח של תאוה, ובכל זאת נכשלו!

הם חשבו שהכשלון הזה מעיד על מציאות של רוע, רוע הגנוז עמוק בעמקי הנפש. ולכן הם נחרדו - עוצמת קבלת התורה (הפרטית) תלויה בגודל נקיון הנפש.

והאמת שהתורה הקדושה כבר ניחמה אותם, וגילתה להם עוד לפני כן, שהם עלולים להגיע לידי מחשבות טמאות, וכך היא אמרה:

מעין החכמה

20. פקודת אלעזר (תחילת פרשת חיי שרה).

וזאת עלינו לדעת, שהאוויר הרוחני לעולם לא מסתלק! וכמו שאורו העצום של רבי שמשון מאוסטרופולי (מהסיפור של הרב גרליץ) האיר במלוא עוזו גם כעבור מאה שנה מעת פטירתו...

כך חלילה, גם במקומות שהיו טמאים, הרושם נשאר...²¹ ולכן צריך להיזהר מכך.

ונחזור שוב לסוף פרשת בלק...

וגם אחר שכבר מתו החושבים ואינם בעולם הזה עדיין המחשבות מרחפים באויר הארץ ומקלקלות ומטמאות את האוויר עד שעלולות לפגום במוח הצדיקים אפילו בגדול שבהם'...

ולכן, למרות שאנשי המלחמה היו אנשים צדיקים וקדושים, אך מכיון שנכנסו לארץ שהיתה מטונפת באויר של זימה, זה השפיע עליהם ממילא!

מעין החכמה

למחרת, הלך הרה"ק להתפלל תפילת שחרית באותו בית הכנסת, והיתה תפילתו למעלה מכח אנושי ובקולי קולות ומסירות נפש יותר מבכל יום ויום. בגמר התפילה טעם הרה"ק משהו להחיות נפשו, ומיד ציוה לרתום את עגלתו ולנסוע להעיירה הסמוכה קריווטש. לשוא התחננו תושבי קאראלובקי שיואל הרה"ק לשובת בעירם היות וכבר התקבצו שם אנשים מכל הסביבה. בשום פנים ואופן לא הסכים הרה"ק להשאר שם, אלא שם פעמיו לשובת בקריווטש.

ביום ראשון לאחר שבת, הגיעו אל הרה"ק אנשים מתושבי קאראלובקי, ושאלם הרה"ק על דבר בית הכנסת שבעירם, וענו ואמרו שבמשך השבת פרצה אש להבה בבית הכנסת ונשרף כולו עד היסוד.

נענה הרה"ק ואמר: הרבה כחות השקעתי בשביל שישרף הבית כנסת, כי במשך שנים רבות היה המקום בית ועד לאנשי כת שבתי צבי שר"י, ולא היתה שום אפשרות לטהר את המקום מטומאתם, כי אם לבערו כליל...

21. ובענין זה מסופר (ילקוט כתבי קודש, אור עולם - אות ז):

פעם הגיע הגה"ק רבי אורי 'השרף' מסטרליסק זיע"א באחד ממסעותיו, לעיר קאראלובקי ביום רביעי באמצע השבוע, והתאכסן בבית ראש הקהל שם שהיה סמוך ונראה לבית הכנסת הגדול שבעיר.

בית הכנסת היה בנוי לשם ולתפארת מקרשים ועליהם סיד, והיו קבועים בו חלונות גדולים, וניכר היה לכל כי הוא בית אלקים. לפיכך, מה מאוד השתומם בנו של ראש הקהל כשיצא הרה"ק מבית אביו והסתכל על בנין בית הכנסת ואחרי כן שאלו למה משמש הבנין הלז. תשובת הנער היתה שבנין זה משמש כבית הכנסת של אנשי העיר. אולם הרה"ק כאילו לא שמע את התשובה, וחזר שוב פעם על אותה שאלה, והנער בשלו, משיב את אותה תשובה גם בפעם השנייה.

לא לצאת ממחנה הקדושה

אירעה משום ששוטטו וטיילו מחוץ למחנה - נוכל ללמוד, שאם אכן רצוננו להתקדש באופן מושלם, וכן להנחיל את אור הקדושה לזרענו אחרינו, עלינו לדעת שמבצר הקדושה שלנו זה הבית שלנו, וכל יציאה מיותרת מהבית לשוטט ולטייל במקומות שונים ומשונים, דומה ליציאתם של בני ישראל ממחנה הקדושה מחוץ לענני הכבוד, וטומנת בחובה סכנה רוחנית גדולה מאוד.

לפעמים ברגע אחד אדם עשוי לאבד קדושה וחכמה שקנה בעמל ויגיעה מרובים במשך כמה שנים, כדברי חז"ל (חגיגה טו.) בביאור הפסוק: "לא יערכנה זָהָב וְזָכוּכִית וְתַמְרוֹתָהּ כְּלִי פָז" (איוב כח, יז) - 'אלו דברי תורה, שקשין לקנותן ככלי זהב וכלי פז, ונוחין לאבדן ככלי זכוכית'.

לכן על האדם להישמר ולהיזהר ביותר בזה, ולהימנע מטיוולים מיותרים, וכך יזכה לשמור היטב על קדושתו.

העולה מן האמור להלכה ולמעשה

אופן ואופן ישנה חכמה אלקית לאין קץ. והקב"ה שרצה שהתורה הקדושה תתגלה בעולם וכל אחד יזכה בה, 'סידר' שכל

בשיחה שמסר אבא מארי עט"ר רבינו יורם מיכאל אברג'ל זי"ע"א אמר (אמרי נועם, בלק - מאמר י'), וז"ל:

מיד לאחר מעשה בלעם, מספרת התורה על מה שאירע לעם ישראל בשיטים, שנפלו מקדושתם הרמה והלכו אחרי בנות מואב המתועבות, שנאמר: "וַיֵּשְׁבּוּ יִשְׂרָאֵל בְּשִׁטִּים וַיַּחַל הָעַם לְזָנוֹת אֶל בָּנוֹת מוֹאָב" (במדבר כה, א).

ומפרש האור החיים הקדוש על פסוק זה בלשון קדשו:

ונראה לפרש שהכתוב יעיד סיבת הזנות, שהיתה לפי שיצאו העם לטייל חוץ למחנה ישראל, ושם נמצאו בנות מואב. הוא אומר: 'וישב ישראל בשיטים' - פירוש, במקום שהיו מטיילים בו חוץ למחנהם. ושיטים' הוא לשון טיוולים, כדרך אומר: 'שטו העם' (במדבר יא, ח), ופירש רש"י שם, וזה לשונו: אין 'שייט' אלא לשון טיול. וזה סיבת 'ויחל העם לזנות'.

לפי דברי האור החיים הקדוש הללו שנפילתם הרוחנית של עם ישראל

א. הבריאה הראשונה שברא הקב"ה היתה התורה הקדושה. והוא ברא אותה באופן שיהיו לה שבעים פנים. ובכל

פרשת מטות - העולה מן האמור להלכה ולמעשה

אם העין רואה דברים אסורים וכעורים, אז מראות אלו שולטים על הלב עד שמוכרח

הלב להרהר בעבירה, כי הגם שהמוח אינו רוצה להרהר, אבל זה הכח הטומאה ששואבים העינים, שיש להם כח השאיבה ביתר שאת, ותיכף נמשך זה השאיבה במוח, ונתטמטם המוח על ידי זה ונחלש כחו, ואין בכחו עוד להשפיע על הלב מלעכב מלהרהר בעבירה ח"ו.

ו. אם רצוננו להתקדש באופן מושלם, וכן להנחיל את אור הקדושה לזרענו אחרינו, עלינו לדעת שמבצר הקדושה שלנו זה הבית שלנו, וכל יציאה מיותרת מזהבית לשוטט ולטייל במקומות שונים ומשונים טומנת בַּחֲבֵרָה סכנה רוחנית גדולה מאוד.

לפעמים ברגע אחד אדם עשוי לאבד קדושה וחכמה שקנה בעמל ויגיעה מרובים

במשך כמה שנים. לכן על האדם להישמר ולהזהר ביותר בזה, ולהימנע מטילים מיותרים, וכך יזכה לשמור היטב על קדושתו.

ז. **חכמינו הקדושים גזרו טומאה על ארץ העמים, מפני שיש לאומות העולם מחשבות מכוערות מאוד מאוד רח"ל, והמחשבות הטמאות שלהם מרחפות באויר הארץ ומקלקלות ומטמאות את האויר עד שעלולות לפגום במוחו של היהודי ואפילו במוחו של יהודי צדיק!**

ח. **כאשר יהודי זוכה להכיר ולדעת איזו מדה עליו לתקן, ובנוסף הוא מודע לדרישה האלקית לשמור על קדושתו, הרי הוא זוכה לחוש מתיקות, עריבות וידידות שכינת עוזו יתברך.**

נפש מעם ישראל תשיג את אחד מאופני התורה.

ב. **הקב"ה יכל ליצור מציאות כזו שכל אחד מעם ישראל יזכה לחכמת התורה מיד ביום היוולדו. אך אין זה רצונו יתברך. אלא רצונו הוא שנזכה לתורה מכח עבודתנו ועמלנו.** ולכן הוא יצר מציאות של מפריעים ומציקים (רוחניים) שימנעו מבני האדם להשיג את התורה, וכאשר הם יזכו להתגבר עליהם, הם יזכו לתורה מכח מעשיהם.

ג. **מפריעים ומציקים הרוחניים הם כלליות התאוות והמדות הרעות שהם שבעים אופנים**

של רוע (כנגד שבעים אומות העולם). ויש רוע אחד שהוא 'התאוה הכללית', והיא נקראת תאוות נשים.

ד. **בשעה שנגזר על הנשמה לרדת לעולם הזה, הקב"ה לוקח אותה ומכניס אותה בתוך גלות תחת מדה אחת רעה מתוך השבעים מדות רעות. ובנוסף לכך הוא גם נכנס תחת אותה תאוה כללית.**

והתפקיד של כל יהודי הוא לזהות באיזה גלות הוא נמצא ואת המדה הרעה שיש לו.

ואחרי שהוא מזהה אותה, הוא צריך לנקות ולטהר עצמו בתכלית הטיהור מאותה מדה. ואז, כשהוא יזכה לכך הוא יזכה למתן תורה הפרטי שלו!

ה. עלינו לדעת שעיקר הקשר בין היהודי לבוראו תלוי בשמירת העינים. כאשר העינים שמורות וקדושות אזי הלב מחובר עם הבורא בחיבור אמיתי! כי העינים הם הכח הראשון המתפשט מהדעת, והדעת משכנו במוח, וכמו שהמוח ה' נתן בו כח שישלוט על הלב, ככה העינים שהמה ראשית כח התפשטות הדעת שולטים על הלב.

הזדמנות נדירה!

אנחנו עומדים לקראת
הדפסת ספרים חדשים
מבית המדרש המאיר לארץ

הקדישו כעת את הספרים
לברכה, הצלחה או לע"נ יקיריכם

ניתן לבחור סוג הקדשה:
שורה / רבע עמוד / חצי עמוד / עמוד
לפרטים: 08-37-40-200

www.hameir-laarets.org.il
08-37-40-200

שעזרי השבוע

מפי הרה"ג רבינו ישראל אברג'ל שליט"א

ראשון - כל שבוע בשעה: 19:00
שיעור 'זום' לדוברי השפה האנגלית עם תרגום

שני - כל שבוע בשעה: 20:00
בית הכנסת 'היכל נפתלי' רחוב ברוריה 6

אסדוד

LIVE

רביעי - כ"ח תמוז 27/7 בשעה: 18:00
בית הכנסת בשכונת נופי ממרא, קרית ארבע

קרית
ארבע

חמישי - כל שבוע בשעה: 20:00
בית המדרש 'המאיר לארץ' רחוב הקציר 666

נתיבות

LIVE

שיעורים נוספים ברחבי הארץ מתעדכנים
בכל תחילת שבוע באתר המאיר לארץ
www.hameir-laarets.org.il

ערוצי מחלקת המדיה
של בית המדרש המאיר לארץ

hameir-Laarets.org.il

המאיר לארץ

054-26-380-26

08-64-99-859
קו שמע - המאיר לארץ

פרשת מטות כ"ד תמוז התשפ"ב

שבת מברכין החודש

המולד: ליל ששי בשעה 20:32 - 4 חלקים

זמני שבת קודש

רבינו תם	יציאת שבת	הדלקת נרות	עיר
21:05	20:12	19:23	באר שבע
21:07	20:14	19:25	תל אביב
21:08	20:15	19:25	חיפה
21:04	20:11	19:21	אילת
21:11	20:17	19:27	ירושלים
		19:07	ירושלים דק' 40

מסילות אל הרב

ספי קדשו של אמרד זע"א

מי שבאמת מכבד את השבת מאריך בשולחן השבת ושר עור שיר ואומר עוד דבר תורה, והכל מתוך שמחה גדולה וגם קצת בדיחותא, וכך הוא מכניס בילדיו היקרים את ההרגשה שהקב"ה רוצה לקבוע את הדירה שלו כאן אצלנו בעולם הזה והוא שמח לשכון בתוכנו.

בהמשך השנים רואים הכרלים עצומים בדרגה הרוחנית בין ילדים שהוריהם היו יושבים אתם בשולחן שבת ומלמדים אותם לשיר.

הפצת תורה חובקת עולם
היה שותף 08-37-40-200

- לתרומות: בנק מרכזי דיסקונט, סניף 721 נתיבות, חשבון 23357
- בנק הדואר, סניף 1, חשבון 27016519
- בכל עמדות 'נדרים פלוס'
- **ביט ופייבוקס במס' 054-26-380-26**

עושים נחת לאבא!

מפיצים את תורתנו! <<
ממשיכים את מורשתנו!

'בית הרב יורם' שיוקם בע"ה בנתיבות
יהיה מרכז רוחני עולמי לתורה וחסד
ברוח דרכו ואורו של הרב יורם אברגל זיע"א
לקירוב עמו ישראל באהבה לדרך ה'

בסכום של 150 ₪ לחודש בלבד
 << למשך 24 חודשים >>
ייבנה עבורכם מטר ב'בית הרב יורם'

והזכו בהנצחת עולמים
במשכנו של הצדיק!

***2910**
 מחייגים חוזים
 בשותפות נצח
 ב'בית הרב יורם'